

Ustawa

z dnia 2008 r.

o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim

Art. 1.

W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2005 r. Nr 1, poz. 2 i Nr 167, poz. 1398, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 oraz z 2007 r. Nr 25, poz. 162 i Nr 61, poz. 410) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art.23:

a) po ust. 2b dodaje się ust. 2c i 2d w brzmieniu:

„2c. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii Prezesa NBP, określi, w drodze rozporządzenia, sposób, zakres i terminy przekazywania przez fundusze inwestycyjne i towarzystwa funduszy inwestycyjnych danych niezbędnych do ustalania polityki pieniężnej oraz okresowych ocen sytuacji pieniężnej państwa, kierując się potrzebą zapewnienia NBP dostępu do informacji niezbędnych do wykonywania jego obowiązków wynikających z ustawy i odrębnych przepisów oraz zadań wynikających z uczestnictwa w Europejskim Systemie Banków Centralnych.

2d. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii Prezesa NBP, może określić, w drodze rozporządzenia, uwzględniając w szczególności pozycję, udział w rynku finansowym oraz znaczenie działalności podmiotów innych niż banki oraz fundusze inwestycyjne i towarzystwa funduszy inwestycyjnych dla analizy zjawisk monetarnych, sposób, zakres i terminy przekazywania przez te podmioty danych niezbędnych do ustalania polityki pieniężnej oraz okresowych ocen sytuacji pieniężnej państwa, kierując się potrzebą zapewnienia NBP dostępu do informacji niezbędnych do wykonywania jego obowiązków wynikających z ustawy i odrębnych przepisów oraz zadań wynikających z uczestnictwa w Europejskim Systemie Banków Centralnych.”,

b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Podmioty obowiązane do przekazywania do NBP danych niezbędnych do wykonywania zadań NBP wynikających z ustawy i odrębnych przepisów oraz zadań wynikających z uczestnictwa w Europejskim Systemie Banków Centralnych przekazują również informacje objęte ochroną na podstawie przepisów innych ustaw.”,

c) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Dane indywidualne, o których mowa w ust. 2, 2a i 3, oraz zestawienia, opracowania i oceny, o których mowa w ust. 6, NBP udostępnia:

- 1) Europejskiemu Bankowi Centralnemu w wykonaniu obowiązków związanych z uczestnictwem NBP w Europejskim Systemie Banków Centralnych oraz innym podmiotom zagranicznym w wykonaniu zobowiązań międzynarodowych Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych w celu realizacji ustawowych zadań w zakresie zarządzania długiem Skarbu Państwa;
- 3) innym podmiotom niż wymienione, w pkt 1 i 2, na podstawie odrębnych przepisów.”;

2) po art. 23 dodaje się art. 23a. w brzmieniu:

„Art. 23a. 1. Z zastrzeżeniem ust. 4, dane oraz korekty danych niezbędnych do:

- 1) sporządzania bilansu płatniczego oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej,
- 2) ustalania polityki pieniężnej i okresowych ocen sytuacji pieniężnej państwa,
- 3) oceny sytuacji finansowej banków i ryzyka sektora bankowego

- przekazywane są do NBP poprzez ich transmisję w postaci elektronicznej z oprogramowania, którego zgodność z wymaganiami określonymi przez NBP na podstawie art. 13 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 17 lutego 2005r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. Nr 64, poz. 565 oraz z 2006r. Nr 12, poz. 65 i Nr 73, poz. 501), została potwierdzona w sposób określony w art. 21 i 22 tej ustawy.

2. Dane w postaci elektronicznej przekazywane są z wykorzystaniem odpowiednich certyfikatów wydanych przez NBP lub innych form uwierzytelniania.

3. Przekazanie danych w postaci elektronicznej w sposób niezgodny z wymogami wskazanymi w ust. 1 i 2, jest równoznaczne z nieprzekazaniem tych danych.

4. Przekazywanie danych przez przedsiębiorców będących osobami fizycznymi może odbywać się w postaci dokumentu papierowego albo w sposób zgodny z wymogami, o których mowa w ust. 1 i 2.”;

Art. 2

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia

UZASADNIENIE

1. Gromadzenie i przetwarzanie danych statystycznych uzyskiwanych od funduszy inwestycyjnych przewiduje rozporządzenie (WE) Nr 958/2007 EBC z dnia 27 lipca 2007r. dotyczące danych statystycznych w zakresie aktywów i zobowiązań funduszy inwestycyjnych. Zgodnie z pkt 5 preambuły tego rozporządzenia, państwa członkowskie objęte derogacją mają *na poziomie krajowym* (w krajowym porządku prawnym) wdrożyć wszelkie środki, jakie uznają za właściwe w celu zbierania informacji statystycznych potrzebnych do wypełnienia wymogów EBC dotyczących sprawozdawczości statystycznej oraz terminowego przygotowania się w dziedzinie statystyki do uzyskania statusu uczestniczących państw członkowskich (państw, które przyjęły wspólną walutę euro).

W świetle obecnego stanu prawnego i instytucjonalnego (na obecnym etapie członkostwa w Unii Europejskiej) Rzeczpospolita Polska jest *państwem członkowskim objętym derogacją*. Skutki związane z takim statusem państwa członkowskiego określone są w art.122 TWE oraz w art. 43 Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego (Statutu ESBC i EBC) stanowiącego integralną część TWE. Oznacza to, że wspomniane rozporządzenie (WE) Nr 958/2007 EBC z dnia 27 lipca 2007r. dotyczące danych statystycznych w zakresie aktywów i zobowiązań funduszy inwestycyjnych nie jest aktem prawnym, który na podstawie TWE *obowiązuje w całości i ma bezpośrednią moc obowiązująca* w naszym kraju.

Dlatego, aby NBP mógł zbierać dane w zakresie przewidzianym we wskazanym wyżej rozporządzeniu (WE) Nr 958/2007 EBC z dnia 27 lipca 2007r., zarówno dla wykonywania zadań związanych z analizą zjawisk monetarnych dla potrzeb ustalania i realizowania polityki pieniężnej, czy dla współpracy związanej z uczestnictwem w ESBC, jak i dla przygotowania do uzyskania statusu uczestniczącego państwa członkowskiego, muszą istnieć odpowiednie regulacje prawne w polskim porządku prawnym.

2. Pozyskiwanie przez NBP danych statystycznych reguluje obecnie w szczególności art. 23 ust. 2, 2a, 2b, 3 i 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2005 r. Nr 1, poz. 2 i Nr 167, poz. 1398, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119 oraz z 2007 r. Nr 25, poz. 162 i Nr 61, poz. 410). Potrzeba zapewnienia NBP dostępu do informacji, niezbędnych do wykonywania jego obowiązków wynikających z ustawy i odrębnych przepisów oraz zadań wynikających z uczestnictwa w Europejskim Systemie Banków Centralnych, dotyczy danych niezbędnych do sporządzania bilansu płatniczego oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej oraz danych niezbędnych do ustalania i realizacji polityki pieniężnej oraz okresowych ocen sytuacji pieniężnej państwa.

Wykonywanie obowiązków przekazywania danych niezbędnych do sporządzania bilansu płatniczego oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej następuje (z wyjątkiem banków, oddziałów instytucji kredytowych i oddziałów banków zagranicznych) w sposób, zakresie i terminach określonych na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe (Dz. U. Nr 141, poz. 1178, z późn. zm.) - na podstawie art. 30 tej ustawy i przewidzianego w ust. 3 tego artykułu rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 17 września 2007r. w sprawie sposobu, zakresu i terminów wykonywania przez rezydentów dokonujących obrotu dewizowego oraz przedsiębiorców wykonujących działalność kantorową obowiązku przekazywania Narodowemu Bankowi Polskiemu danych niezbędnych do sporządzania bilansu płatniczego oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej (Dz. U. Nr 183, poz.1308).

Banki, oddziały instytucji kredytowych i oddziały banków zagranicznych przekazują:

- dane niezbędne do sporządzania bilansu płatniczego oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej, zgodnie z uchwałą nr 48/2003 Zarządu NBP z dnia 14 listopada 2003r. w sprawie trybu i szczegółowych zasad przekazywania przez banki Narodowemu Bankowi Polskiemu danych niezbędnych do sporządzania bilansu płatniczego oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej (Dz. Urz. NBP Nr 21, poz.36 i z 2005r. Nr 7, poz.14),
- dane niezbędne do ustalania polityki pieniężnej i okresowych ocen sytuacji pieniężnej państwa oraz oceny sytuacji finansowej banków i ryzyka sektora bankowego, zgodnie z uchwałą nr 23/2003 Zarządu NBP z dnia 25 lipca 2003r. w sprawie trybu i szczegółowych zasad przekazywania przez banki do Narodowego Banku Polskiego danych niezbędnych do ustalania polityki pieniężnej i okresowych ocen sytuacji pieniężnej państwa oraz oceny sytuacji finansowej banków i ryzyka sektora bankowego (Dz. Urz. NBP Nr 16, poz. 26, z 2004r. Nr 1, poz.1, Nr 5, poz.11 i Nr 20, poz. 38, z 2005r. Nr 9, poz. 16, z 2006r. Nr 10, poz.10 i Nr 12, poz.15 oraz z 2007r. Nr 1, poz.1 i Nr 7, poz.18).

Wskazane wyżej uchwały zostały wydane na podstawie art. 23 ust. 4 ustawy o NBP i dotyczą tylko sektora bankowego, a więc banków, oddziałów banków zagranicznych i oddziałów instytucji kredytowych (por. art. 41 i art. 48k ustawy – Prawo bankowe).

Taki stan istniejących regulacji wiąże się przede wszystkim z tym, że art. 23 ust. 4 ustawy o NBP - w zakresie, w jakim upoważniał Zarząd NBP do określania w drodze uchwały szczegółowych zasad przekazywania danych przez inne niż banki *osoby prawne, jednostki niebędące osobami prawnymi oraz innych przedsiębiorców* danych, o których mowa w ust. 2 i 3 tego artykułu – utracił moc z dniem 7 lipca 2000r. na podstawie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 czerwca 2000r., sygn. Akt K. 25/99 (Dz. U. Nr 53, poz.648).

Zmiana art. 23 ustawy o NBP, polegająca na dodaniu nowego upoważnienia ustawowego (ust. 2c i 2d) ma umożliwić NBP efektywne pozyskiwanie danych niezbędnych do ustalania i realizowania polityki pieniężnej oraz okresowych ocen sytuacji pieniężnej państwa od podmiotów spoza sektora bankowego, których nie mogą obejmować uchwały Zarządu NBP wydawane na podstawie ust. 4 tego artykułu.

Potrzeba pozyskiwania danych od podmiotów innych niż banki wynika z istotnych zmian dokonujących się w ostatnich latach na rynku usług finansowych, realizowanych poza sektorem bankowym. Instytucje finansowe, w szczególności fundusze inwestycyjne wyspecjalizowały się w absorpcji środków pieniężnych. Ich rosnąca pozycja oraz zwiększający się udział oszczędności gospodarstw domowych i przedsiębiorców, będących w zarządzaniu przez fundusze inwestycyjne sprawia, że dane statystyczne związane z ich działalnością stają się coraz ważniejsze w analizach zjawisk monetarnych.

Proponowane w projekcie upoważnienie ustawowe będzie służyło określaniu w drodze przewidzianego w nim rozporządzenia sposobu zakresu i terminów przekazywania do NBP danych sprawozdawczych, w pierwszej kolejności przez fundusze inwestycyjne i towarzystwa funduszy inwestycyjnych. W miarę rozwoju potrzeb w zakresie pozyskiwania danych sprawozdawczych od innych podmiotów, w drodze rozporządzenia wydanego na podstawie art. 23 ust. 2d ustawy o NBP, będzie możliwe szczegółowe określenie sposobu zakresu i terminów wykonywania obowiązków sprawozdawczych przez kolejne podmioty.

Nowe upoważnienie skierowane jest do Ministra Finansów, kierującego działem administracji rządowej „instytucje finansowe” - § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 216, poz. 1592). Projektowane regulacje mają bowiem dotyczyć instytucji finansowych, w szczególności funduszy inwestycyjnych. Planowane w EBC prace związane z zakresem obowiązków sprawozdawczych mają w dalszej kolejności dotyczyć

także m.in. firm inwestycyjnych, funduszy emerytalnych, zakładów ubezpieczeń, a także innych przedsiębiorców wykonujących usługi pośrednictwa finansowego w zakresie factoringu, leasingu finansowego lub sekurytyzacji aktywów.

Proponowany ust. 4a, dodawany w art. 23 ustawy o NBP, stanowi o obowiązku przekazywania do NBP również danych obejmujących informacje podlegające ochronie na podstawie innych ustaw. Projektowany przepis jest zgodny z art. 50 dyrektywy Rady z dnia 20 grudnia 1985r. dotyczącej koordynacji przepisów odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w papiery wartościowe, zgodnie z którym ochrona informacji stanowiących tajemnicę zawodową obowiązującą takie przedsiębiorstwa nie stanowi przeszkody dla przekazywania bankom centralnym informacji związanych z wykonywaniem przez nie zadań właściwych dla władz monetarnych.

Z dniem przystąpienia Polski do Unii Europejskiej Narodowy Bank Polski, jako bank centralny państwa członkowskiego, stał się członkiem Europejskiego Systemu Banków Centralnych. Zgodnie z art. 5 Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego (Statutem ESBC i EBC), w celu realizacji zadań ESBC i przy współpracy z NBP, EBC ma obowiązek zbierania danych zarówno od władz krajowych, jak i podmiotów gospodarczych. Art. 4 rozporządzenia Rady nr 2533/98 z dnia 23 listopada 1998r., dotyczący zbierania danych statystycznych przez EBC, zobowiązuje wszystkie państwa członkowskie do wprowadzenia odpowiedniej organizacji w dziedzinie statystyki oraz współpracy z ESBC w celu zapewnienia realizacji obowiązków wynikających z art. 5 Statutu ESBC i EBC; w odniesieniu do państw członkowskich objętych derogacją w rozumieniu art. 122 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE) oznacza to obowiązek przyjęcia odpowiednich regulacji, tak, aby mogły one być stosowane (najpóźniej) począwszy od dnia przyjęcia przez te państwa wspólnej waluty euro. Powyższe uzasadnia zmianę ust. 7.

Proponowany art. 23a ma na celu stworzenie ram prawnych dla przekazywania danych w postaci elektronicznej. Regulacje te spełniać będą wymogi ustawy z dnia 17 lutego 2005r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. Nr 64, poz. 565 oraz z 2006r. Nr 12, poz. 65 i Nr 73, poz. 501), oraz zapewniać prawidłowe wykonywanie obowiązków sprawozdawczych przez podmioty obowiązane do przekazywania danych do NBP. Jednocześnie przewidziano, że osoby fizyczne będące przedsiębiorcami, będą mogły wybrać formę, w jakiej będą przekazywać dane do NBP.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które będzie oddziaływał akt normatywny

Projekt ustawy o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim będzie oddziaływał na fundusze inwestycyjne, towarzystwa funduszy inwestycyjnych oraz Narodowy Bank Polski. Projektowana ustawa może oddziaływać również na inne podmioty, które zostaną zobowiązane do przekazywania danych do NBP przepisami aktu wykonawczego wydanego w oparciu o fakultatywną delegację dla ministra właściwego

2. Wpływ aktu normatywnego na dochody i wydatki sektora finansów publicznych

Wejście w życie projektu ustawy nie spowoduje zmniejszenia dochodów, a także zwiększenia wydatków budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

3. Wpływ aktu normatywnego na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Zakładane w projekcie ustawy rozwiązania w zakresie obowiązków sprawozdawczych w zakresie przekazywania do NBP określonych danych statystycznych, spełniając wymogi przewidziane Rozporządzeniem (WE) Nr 958/2007 Europejskiego Banku Centralnego z dnia 27 lipca 2007r. dotyczące danych statystycznych w zakresie aktywów i zobowiązań funduszy inwestycyjnych, umożliwi terminowe przygotowanie się w dziedzinie statystyki do uzyskania statusu uczestniczących państw członkowskich (państw, które przyjęły wspólną walutę euro).

Realizacja przez fundusze inwestycyjne oraz towarzystwa funduszy inwestycyjnych obowiązków sprawozdawczych określonych w przepisach projektowanej ustawy może wiązać się ze zwiększeniem kosztów administracyjnych działalności ww. podmiotów.

Dodatkowo, w przypadku przedsiębiorców będących osobami fizycznymi, projekt przewiduje ułatwienia w zakresie realizacji obowiązków sprawozdawczych poprzez dopuszczenie przekazywania danych do NBP również postaci dokumentu papierowego.

4. Wpływ aktu normatywnego na rynek pracy

Projekt ustawy nie będzie miał wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ aktu normatywnego na sytuację i rozwój regionalny

Projekt ustawy nie będzie miał wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

6. Wskazanie źródeł finansowania.

Realizacja założeń projektu ustawy nie wiąże się koniecznością ustanowienia dodatkowych źródeł i nie powoduje obciążenia strony wydatkowej budżetu państwa.

7. Konsultacje społeczne

W trybie uzgodnień międzyresortowych projekt ustawy zostanie poddany szerokim konsultacjom społecznym. W ramach konsultacji projekt będzie opiniowany m. in. przez Komisję Nadzoru Finansowego, Izbę Zarządzających Funduszami i Aktywami, Izbę Domów Maklerskich, Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A., Krajową Radę Banków Depozytariuszy, Związek Banków Polskich, Polskie Stowarzyszenie Inwestorów Kapitałowych, Biuro Informacji Kredytowej SA, Fundację na Rzecz Kredytu Hipotecznego, Polską Izbę Ubezpieczeń, Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, Bankowy Fundusz Gwarancyjny, Krajowy Związek Banków Spółdzielczych, Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową, Konferencję Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce, Izbę Gospodarczą Towarzystw Emerytalnych. Zostanie przedłożony również do zaopiniowania Narodowemu Bankowi Polskiemu.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414), projekt ustawy zostanie udostępniony na stronach urzędowego informatora teleinformatycznego – Biuletynu Informacji Publicznej.

8. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projekt ustawy jest zgodny z prawem UE (opinia UKIE wyrażona w dniu)